

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

KANCELÁŘ SENÁTU
ODBOR VNĚJŠÍCH VZTAHŮ A SLUŽEB
Oddělení vztahu s veřejností

Č.J.
14552/2014/S

VYŘIZUJE:
Monika Dvořáčková

ADRESÁT:
Vážený pan

PRAHA
15. prosince 2014

TEL.:
+420 257 072 636

VĚC: Poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Vážený pane

Odbor vnějších vztahů a služeb Kanceláře Senátu dne 27. listopadu 2014 obdržel prostřednictvím datové schránky Vaši žádost o poskytnutí informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Dne 8. prosince 2014 jste byl informován, že lhůta pro poskytnutí informace se na základě § 14 odst. 7 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů prodlužuje o 10 dnů, tj. do 21. prosince 2014.

Dne 16. prosince 2014 jste byl vyzván k úhradě nákladů dle sazebníku Kanceláře Senátu spojených s pořízením a zasláním požadovaných kopií. Úhradu nákladů ve výši 85,- Kč jsme obdrželi 17. prosince 2014 na náš účet Kanceláře Senátu u ČNB, čímž jste splnil všechny zákonné povinnosti k poskytnutí informace.

Na Vaše dotazy, které se týkají voleb kandidátů na veřejné funkce odpovídáme následovně:

1) Přikládáme kopie čestných prohlášení, které byly poskytnuty Volební komisi Senátu v rámci kandidatury na veřejnou funkci člena Rady Ústavu pro studium totalitních režimů před 5. prosincem 2012. Jedná se o Vámi požadovaná čestná prohlášení těchto kandidátů: John Bok, Čestmír Čejka, Jiří Florian, Pavel Gregor, Mikoláš Chadima, Miroslav Jašourek, Jaromír Kalus, Václav Krása, Jaroslav Křápek, Vladislav Kučík, Miroslava Matoušová, Alena Míšková, Jan Mervart, Jiří Navrátil, Stanislav Penc, Jana Poddaná, Petr Pospíchal, Tom Rett, Čeněk Růžička, Marie Ryantová, Karel Světnička, František Šedivý.

2) Přikládáme kopie čestných prohlášení, které byly poskytnuty Volební komisi Senátu v rámci kandidatury na veřejnou funkci člena Rady Ústavu pro studium totalitních režimů před 20. březnem 2013. Jedná se o Vámi požadovaná čestná prohlášení těchto kandidátů: Jiří Liška, Čestmír Čejka, Martin Palouš, Jan Šinágl a Jan Zahradníček. Pan Zahradníček předložil již před svou první

kandidaturou na člena Rady Ústavu pro studium totalitních režimů v roce 2007 potvrzení o ukončení členství v politické straně KDU-ČSL, které rovněž přikládáme. Zároveň v době kandidatury byl pan Zahradníček stále členem Rady Ústavu pro studium totalitních režimů. Z tohoto důvodu již nebylo nutné opětovné předložení při volbě v roce 2013.

3) Odvoláváme se na odpověď č. 2.

4) V zákoně č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), je postavení Rady Ústavu pro studium totalitních režimů (dále jen „Rada“), její složení, funkční období, pravidla volby a podmínky pro zvolení, neslučitelnost funkcí, odvolatelnost a zánik členství v Radě upraveno v ustanovení § 7.

Rozhodně je zde třeba rozlišovat zákonné podmínky, které musí fyzická osoba splňovat, aby mohla volbou nabýt funkci člena Rady, od požadavku neslučitelnosti funkcí. Podle ustanovení § 7 odst. 5 zákona jsou podmínkou – svéprávnost (způsobilost k právním úkonům), spolehlivost a bezúhonnost. Splnění těchto podmínek se dokládá předložením občanského průkazu a dále čestným prohlášením, osvědčením a výpisem z Rejstříku trestů ve smyslu ustanovení § 19 odst. 3 zákona. Nedoloží-li kandidát splnění uvedených zákonných podmínek, nemůže být připuštěn k volbě, protože volba by byla ze zákona neplatná.

Vedle toho zákon v ustanovení § 7 odst. 6 stanoví, že s funkcí člena Rady je neslučitelná funkce prezidenta České republiky, poslance nebo senátora, člena vlády, soudce, státního zástupce, člena Nejvyššího kontrolního úřadu a člena bankovní rady České národní banky. Členství v Radě je neslučitelné s členstvím v politické straně nebo v politickém hnutí. Uvedené zákonné ustanovení je formulováno jako tzv. inkompatibilita, tj. vylučuje možnost být v daném případě ve funkci člena Rady a současně ve funkci, resp. členském poměru k politické straně nebo hnutí, zákonem označených jako s ní neslučitelné; nebrání však tomu, aby osoba zastávající neslučitelnou funkci resp. osoba, která je členem politické strany nebo hnutí, do funkce člena Rady kandidovala a takovou funkci ve volbě nabyla. Pokud by zákonodárce požadoval, aby výkon neslučitelné funkce, resp. členství v politické straně nebo hnutí, mělo zabraňovat volitelnosti (tzv. ineligibilita) do funkce člena Rady, musel by tím volbu výslovně podmínit, jak učinil u podmínek stanovených v ustanovení § 7 odst. 5 zákona. Pokud by Senát od kandidáta na funkci člena Rady vyžadoval, aby nebyl v neslučitelné funkci, resp. členem politické strany nebo hnutí, již v době volby, bylo by to v rozporu nejen se zákonem, ale též s čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, který garantuje občanům rovné podmínky přístupu k voleným a jiným veřejným funkcím.

Při volbě členů Rady se Senát řídí ustanoveními § 7 odst. 3 až 5 zákona a ustanovením čl. 6a (nominace podle zvláštních předpisů) Volebního řádu pro volby konané Senátem a pro nominace vyžadující souhlas Senátu, který je přílohou č. 2 zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, ve znění pozdějších předpisů. Uvedené ustanovení v bodu 1 předepisuje, aby pro případ, kdy zvláštní předpis stanoví pro výkon funkce, do níž je kandidát navrhován, zvláštní podmínky, byly součástí návrhu doklady ověřující splnění těchto podmínek. Zákon v případě neslučitelnosti nepředepisuje předložení žádného dokladu od kandidáta, protože (jak již řečeno) neslučitelnost nepatří mezi podmínky znemožňující volbu kandidáta. Pokud volební komise Senátu vyžaduje čestné prohlášení kandidátů ve věci neslučitelnosti funkcí, resp. členství v politické straně nebo hnutí, připomíná tímto způsobem kandidátům, že v případě jejich zvolení jsou zavázáni naplnit v tomto směru požadavky ustanovení § 7 odst. 6 zákona. Čestné prohlášení má dvě logické modifikace. Buď kandidát prohlašuje, že není v neslučitelné funkci, resp. není členem politické strany nebo hnutí, nebo prohlašuje, že se takové funkce či členství projevem vlastní vůle bezprostředně po svém zvolení vzdá. Vyžadování čestného prohlášení kandidátů na funkci člena Rady týkající se inkompatibility je logickým vyústěním výkladu zákona, bez potřeby činit o tom speciální rozhodnutí ze strany orgánů Senátu. Tuto praxi potvrzuje Volební komise Senátu jako kolektivní orgán ve všech případech, kdy tuto agendu vykonávala.

Naplnění ustanovení zákona o inkompatibilitě leží plně na vůli zvoleného člena Rady. Senát proto nemá ani žádný zákonný nástroj, aby v této věci (tj. o vzdání se funkce, resp. členství v politické straně nebo hnutí) komunikoval s příslušným orgánem, resp. politickou stranou nebo hnutím, anebo aby jiným způsobem průběžně kontroloval plnění předmětného požadavku. Požadavek vzdání se neslučitelné funkce, resp. členství v politické straně nebo hnutí, je podle našeho názoru nutno naplnit nejpozději ke dni ujmoutí se funkce člena Rady; odstranění

inkompatibilitu již v okamžiku zvolení nelze pro neproveditelnost spravedlivě požadovat. Senát vstupuje do vztahů týkajících se neslučitelnosti funkcí následně až ve fázi „sankční“ na základě vnějšího podnětu, a v tom případě je podle ustanovení § 7 odst. 8 písm. a) zákona povinen odvolat člena Rady, který přestal splňovat požadavek neslučitelnosti funkcí; dané zákonné ustanovení je nutno podle jeho smyslu vykládat tak, že se vztahuje i na ty členy Rady, kteří nesplnili závazek z čestného prohlášení a vlastním projevem vůle se z neslučitelné funkce, resp. členství v politické straně nebo hnutí, bezprostředně po volbě nevyvázali.

Z tohoto důvodu si Volební komise Senátu před volbou Rady Ústavu pro studium totalitních režimů neopatřovala a opatřovat nebude žádná písemná potvrzení, zda kandidáti jsou členy politických stran či politických hnutí. Samozřejmě kandidáti mohou k čestným prohlášením nad rámec svých povinností přiložit i potvrzení politické strany nebo hnutí o ukončení svého členství.

Volební komise Senátu v okamžiku vzniku členství Michala Uhla, Lukáše Jelínka, Emilie Benešové a Jana Bureše nedisponovala písemným dokladem, který by jednoznačně potvrdil skutečnost, že uvedené osoby nebyly v okamžiku svého zvolení do Rady Ústavu pro studium totalitních režimů členy politické strany nebo politického hnutí.

5) S odvoláním na výklad zákona v bodě č. 4 sdělujeme, že Volební komise Senátu si před volbou členů Rady Ústavu pro studium totalitních režimů dne 5. prosince 2012, resp. 20. března 2013, resp. bezprostředně poté, od České strany sociálně demokratické (ČSSD), resp. od Strany zelených (SZ) neopatřila písemné potvrzení o tom, že Jan Bureš skutečně není již k určitému dni členem ČSSD a Michal Uhl skutečně není již k určitému dni členem SZ.

6) Volební komise Senátu neobdržela před volbou členů Rady Ústavu pro studium totalitních režimů dne 5. prosince 2012, resp. 20. března 2013, resp. bezprostředně poté, od České strany sociálně demokratické (ČSSD), resp. od Strany zelených (SZ) žádné písemné potvrzení o tom, že Jan Bureš skutečně není již členem ČSSD a Michal Uhl skutečně není již k určitému dni členem SZ.

7) Odvoláváme se na odpověď č. 5 a 6.

8) V okamžiku vyhlášení výsledku volby členů Rady Ústavu pro studium totalitních režimů dne 6. prosince 2012, resp. 21. března 2013 neměla Volební komise Senátu k dispozici žádná potvrzení o tom, že Michal Uhl, Lukáš Jelínek, Emilie Benešová a Jan Bureš skutečně nejsou členy politických stran či politických hnutí - viz naše vysvětlení výkladu zákona v bodě č. 4.

9-12) Odvoláváme se na naše vysvětlení výkladu zákona v bodě č. 4.

13) Dle rozhodnutí č.j. 14552/2014/S odpověď odmítnuta.

14) Odvoláváme se na naše vysvětlení výkladu zákona v bodě č. 4.

15) Čestná prohlášení požaduje Volební komise Senátu i v dalších obdobných případech, konkrétně u nominací na funkci předsedy a inspektora Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, a u nominací na funkci Veřejného ochránce práv a jeho zástupce podle zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv.

16) Dle rozhodnutí č.j. 14552/2014/S odpověď z části odmítnuta.

Ověřování podmínky neslučitelnosti výkonu funkce Veřejného ochránce práv a jeho zástupce, Inspektora Úřadu pro ochranu osobních údajů s členstvím v politické straně či politickém hnutí probíhalo v 9. funkčním období v těchto termínech:

5.12.2012 - volba zástupce Veřejného ochránce práv

15.1.2013 - volba zástupce Veřejného ochránce práv

19.6.2013 - volba inspektora Úřadu na ochranu osobních údajů

21.1.2014 - volba Veřejného ochránce práv

Pokud se týká Vašeho požadavku na poskytnutí informací, které se vztahují k minulým funkčním obdobím, lze jim vyhovět pouze v režimu zákona č. 499/2009 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů v platném znění. Kancelář Senátu poskytuje informace na základě zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím pouze za 9. funkční období.

17) Dle rozhodnutí č.j. 14552/2014/S odpověď z části odmítnuta.

Ano, čestná prohlášení požaduje Volební komise Senátu i v případech volby Veřejného ochránce práv a jeho zástupce, předsedy a inspektora Úřadu na ochranu osobních údajů. Seznam kandidujících osob, na jakou funkci kandidovaly, kdy podaly čestné prohlášení a kople těchto čestných prohlášení uvádíme pouze za 9. funkční období.

Kandidáti na zástupce Veřejného ochránce práv:

Pavel Čáslava - čestné prohlášení ze dne 27.11.2012

Filip Dienstbier - čestné prohlášení ze dne 11.11.2012

Stanislav Křeček - čestné prohlášení ze dne 10.12.2012

Kandidátka na inspektora Úřadu pro ochranu osobních údajů:

Jiřina Rípelová - čestné prohlášení ze dne 30.5.2013

Kandidáti na Veřejného ochránce práv:

Stanislav Křeček - čestné prohlášení ze dne 9.1.2014

Anna Šabatová - čestné prohlášení ze dne 14.1.2014

Marta Chovancová - čestné prohlášení ze dne 13.1.2014

S pozdravem

Mgr. Pavlína Heřmánková
ředitelka Odboru vnějších
vztahů a služeb